

ЗМІСТ

Вступ	7
Початок	13
Свобода стати собою	25
Дім душі	39
Казка	63
Жива музика	71
Потрясіння	75
Кіт і цуценя.....	81
Часи.....	91
Молитва	101
Глухі й сліпі	109
Дотики	117
Забуті слова	125
Звучання власних світів	135
Дар жити	147
Георгій і дракон	157
Преображення.....	165
Бачити інакше	175

ВСТУП

Ця книжка може здатися дивною: вона явно не має сюжету, вона написана не про щось конкретне, хоча можна виокремити і теми, і цілком зв'язні фрагменти. Але інакше висловити те, що ми хотіли, важко.

Навіщо цей текст?

За нашим відчуттям, старий світ переживає сильні перетворення: щось зникає, а щось з'являється. Може, зовсім новий світ, або це перетворення того світу, що був дотепер, а може, це докорінні зміни, формування нового людства чи інших його проявів.

У нашій країні йде війна, й оголилися речі, про які раніше воліли не говорити.

Договорняки й обгородки, прагнення вижити у ворожому середовищі й здобути нову владу, опора насамперед на власні інтереси, вищі за все решта, не повинні знищити внутрішнє відчуття пов'язаності всього у світі, а також нашої залежності одне від одного й інших сутностей.

Притча про метелика, якого ти ненавмисне знищив, і це змінило майбутнє планети, може, не така й фантастична. Адже все пов'язане множинним і невідомим нам способом.

Крім того, ми допустили в наш світ нову сутність, яка, не без нашої допомоги, набуває дедалі більшої міці й навіть може здобути велику владу над нашим майбутнім. Штучний інтелект, як і інші технології, стає важливим гравцем у змінах, що насуваються.

А що людський інтелект?

А може, взагалі, річ не в інтелекті, а в інших здібностях і можливостях людини, про які забули, перестали звертати увагу?

Гадаємо, це щось явлене для душі й проявлене через себе, а мистецтво – відображення і вираження цього невидимого глибинного світу.

Те, що чуткі люди відчули в глибині, у грі світових енергій, у передчуттях гри божественних свобод і задумів, не може бути виражене логічно, послідовно і зрозуміло. Ці відчуття не можна транслювати в культурі, передати – до них можна доторкнутися та індукувати вже в собі відчуття цих глибин. І тим створити своє бачення і розуміння початків і основ єдиного Божого світу, в якому творяться, народжуються, взаємодіють і помирають незліченні світи, породжені роботою наших душ і розуму.

Сподіваємося, що поряд із брудною і підлою грою інтересів багато людей ще мають відчуття глибин, того стану, коли осягаєш: щось божественне, творче, благе розлите між усіма сутностями.

Так навіщо все-таки написали цю книгу?

Ось відповідь у притчі.

«Учні звернулися до майстра:

– Ти нам весь час пояснюєш, що головне досягається в мовчанні, і словами його не передати. То чому ж ти так багато говориш із нами про це?

– Он бачите птаха на тому дереві? Він співає, він не може не співати. Так і я не можу не говорити з вами, адже мовчання має бути у вашій душі, а розуміння – в серці».

А світ завжди звучить багатьма голосами, він не може й не повинен замовкнути. Може, нам вдасться за словами, співом птахів, шумом вітру у вербах прозріти той глибинний потік творчих сил, який водночас – порожнеча і хаос, мовчання і слова, гул і мелодія. Я щось подібне відчував і переживав, це живий досвід моєї душі. Може, поруч зі мною і ви відчуєте щось подібне, і співатимете свою пісню, яку зможуть почути чи то ваші учні, чи то кохана жінка, кіт у домі, птахи на гілках дерева.

Адже Бог не говорить словами і не творить ними. Він вищий і глибший від усяких мов і слів про Його слова – це тільки наше людське розуміння невимовного.

І в Книзі буття, і в Євангелії від Іоанна – це не слова мови, а таємниця логосу живого, який і джерело, і початок, і міра. І Шлях – це не про слово. І коли ми все-таки говоримо про Слово Бога,

ми маємо на увазі щось, що лежить глибше або вище за будь-які розрізнення й означення.

Не можна навчити чути світ, але можна передати віру, що кожен здатний це зробити сам.

Головне – стати відкритим до світу, бути причетним до його життя, а не ставати на позицію тільки спостерігача, що його вивчає. Наука препарує живу тканину життя і говорить про її мертві зрізи. Це важливо й ефективно – з мертвого цілком можливо створювати складні й множинні комбінації та пристосовувати для впливу на живе. Люди прагнуть перемогти природу, взяти в неї потрібне для себе, а не бути причетними до її життя.

А ми своїми спробами «співати» про невимовне, але важливе хочемо, щоб наші слова відгукнулися комусь пам'яттю про власні відчуття зворушливої таємниці життя, прагненням осягати й творити свій світ, і то вже власним словом.

Слово у світу й лісу, у моря й риб, птахів і неба – одне.

Ця книжка – наше свідчення про те, що відчувати божественне й таємниче можливо, і кожен може відчувати по-своєму. Це внесок наших душ у духовне людство. Всупереч війнам, торгашеству, примітивності.

Інакше вони переможуть, і тоді людське програє розумним машинам, воно просто зникне.

А навіщо тоді ми прийшли у світ? Навіщо жили? Заради чого зрадили труд наших предків і що передамо дітям?

У цьому тексті головне – не майстерність і цікавість сюжету, а наївність, щирість і увага до світу й душевного досвіду. Але ж зберегти і висловити подібне так важко.

З Інессою Кравченко ми іноді зустрічаємося, говоримо, я даю їй інтерв'ю, разом виступаємо на семінарах, але важливо, що в цих зустрічах є певний резонанс, перегук думок і переживань, раптова схожість відчуттів якихось світових зрушень і переживань душі.

*Дотик думок
Іще ніжніший
Або болючіший
За дотик рук –
Наскільки ж тонший
Дотик душ.*

*Як тут помітити?
А ми й не помічаєм.*

*І кличемо коханням
Лише сплетіння плоті.*

*Хоча і це, буває, треба,
Аби помислити єднання
Сердець самотніх.
Ми не уявляємо,
Що серце –
Лише пульсація душі,
Душевний ритм
І біль.
Ми розуміємо,
Але занадто пізно,
І лиш тоді,
Якщо ще живі почуттям.*

Ця книжка есеїв – про найважливіше для нас зараз – складається із фрагментів текстів, написаних або сказаних у різний час у різних місцях, немов відлунням одне одного, нібито про різне, але про пережите.

Це не діалог, а спів-звучання.
Як у душі відлуння вітру.